

M. Th. Brünnichs
Historiske Beskrivelse

over

en Mumie, hvis Afoiskling og Nabning foretoges i det Kiøbenhavnste
 Universitets Natur-Theater ubi December Maaned 1781.

Med en Kobberplade.

Naturens Betragtning synes at have veiledet Egypterne til deres Guds-
 dyrkelse; de havde forskaffet sig megen Kundskab om Firmamentet og
 vores Jordklodes Skabninger, hvilket gjorde, at det beundringsværdige, som
 fandtes hos enhver af disse, blev af dem anseet for et Væsen, som hjalp til det
 Heles Bestyrelse, og derfor dyrket som en Guddom: Det kunde ikke være paa
 nogen anden Grund, at Solen, Maanen, Planeterne og mange af Dyrene,
 lige til Skarnbassen, bleve hos dem saa høitagede og satte paa deres Guders
 Liste. Fordi de troede Siælevandringen og dette Væsens Tilbagekomst til sin
 døde Krop, eller bestandige Ophold hos samme a), anvendte de al deres Kunst
 paa at bevare fra Forraadnelse og Fortærelse ethvert død Legeme, som de vilde
 bevise nogen sand Ver og Lykke: Herpaa grunder sig Balsameringen saavel af
 Fugle og andre Kreaturer, som af Mennesker. Maillet, som i Slutningen
 af forrige Aarhundrede gif som fransk Consul til Kairo, og forestod samme Em-
 bede i sexten Aar, har udførligen beskrevet Labyrinthen eller Fuglenes Begrav-
 velse, bestaaende af vidløftige Gange, som i en blød sandig Klippe vare ud-
 hugne b). Tolv langhalsede Krakker fra samme Sted kom, imedens jeg op-
 holdte

a) Confr. Goguet de l'Origine des Loix, des Arts & des Sciences Tom. 3. p. 115.

b) Description de l'Egypte composée sur les Memoires de Mr. de Maillet par M.
 Abbé le Mascrier à la Haye 1740 Tom. 2. p. 32.

holdte mig i London, til det Sloaniske Museum; og af disse bleve tvende i min Nærvarrelse aabnede ved Dr. Solander; enhver indeholdt en Fugl, som efter Mumiernes Maade var bevaret og indviklet: Efterat Svøbene vare opskaarne, fandtes Næb og Fødder i saa fuldkommen Tilstand, at man af dem tydelig kunde kiende Slagten, og slutte sig til, at Fuglen har været Egypternes hellige Ibis. Maillet har berettet om de han saae, at Fiadrene endnu havde deres naturlige Farver; men saaledes befandtes ikke de ovenansførte, thi samme var angreben af Mumie-Materien med en Røstfarve, og vare tilligemed Beenene ligesom forbrændte, ja tildeels kulsagtige. Saa af saadanne Krukker bringes til Europa, formodentligen fordi de efter Maillets Beretning sielden udbringes hele, og en meget stor Mængde ligge sonderflagne i bemeldte underjordiske Gange. Umindeligen derimod seer man i Europa hidbragte Menneske-Mumier, og det er derfor saa meget mere at undre over, at man i den Kongelige franske Naturalisamling, til den Tid, da Hr. Buffon udgav sin Beskrivelse, ikke har eiet nogen saadan fuldkommen Mumie c). Af de, som Hr. Rouelle forhen har beskrevet d), tilhørte den eene Kabinetet ved St. Genevieve, og den anden var bevaret hos Celestiner-Munkene. Efter Hr. Niebuhrs Beretning e) har det dog tilforn havt megen Vanskelighed at udføre Mumier til Europa, da Tyrkerne have gjort Forbud derimod, anseende det for en alt for stor Nysgierrighed hos Europæerne, at bringe disse gamle Liig fra de Steder, hvor de eengang ere hensatte til evig Hvile. Udi Alexandrien, hvor Mumierne skal udføres, ere Soldbetienterne for nærværende Tid Jøder, derfor bestaaer den største Vanskelighed nu ikkun derudi, at finde Skippere, som lade sig bekvemme til at tage saadanne Liig inden Borde. Jeg tvivler paa, at man noget Sted i Europa møder saa stort et Forraad af Mumier, som udi Kabinetterne i voras Hovedstad. Det Kongelige Kunstskammer eier adskill-

c) Det er ikkun nogle enkelte Deele af Mumier, som i den Kongel. franske Samling anføres af Hr. Daubenton; Hist. Nat. & Cab. du Roi Tom V. à Paris 1752. 12. pag. 395. og Tome XXX. pag. 232.

d) Rouelle sur les Embaumemens des Egyptiens. Mem. de l'Acad. des Sciences 1750. pag. 187. sqq.

e) Niebuhrs Reisebeschreibung nach Arabien u. 1ster Band pag. 47.

adskillige, hvoriblant endeel ere af det for nogle Aar siden i Arabien reisende lærde Selskab paa Kongelig Bekostning anskaffede og hiemsendte; ved bemeldte Selskab har ogsaa Kiøbenhavns Universitet været saa lykkelig, formedelst en Kongelig Gave, at erholde sex hele Mumier, hvoraf een er efter Kongelig Tilladelse meddeelt Universitet i Kiel. Udi Hr. Geheimeraad Grøve Thotts Samling, som er riig paa Naturens, Kunstens og Alderdommens Mærkværdigheder, ere tvende i deres Kister vel bevarede Mumier, hvis Pynt og Prydelser fortjene megen Opmærksomhed. En liden Mumie eier Hr. Geheimeraad Höegh Guldberg, hvis Lyst til at befordre Opdagelser i Alderdommens Historie, har opmuntret mig til at arbejde i denne Materie og anstille nye Undersøgelser, for om mueligt at komme nærmere til det Sande i Mumiernes Historie. Det er til den Ende at jeg har foresat mig at beskrive de Kiøbenhavnsske Mumier, og sammenligne disse Undersøgelser med det som i andre Mumiers Beskrivelse forhen er anført. Den første Prøve, som jeg i Dag har den Ære at forelægge Selskabet, er en historisk Beretning om en af mig nyligen aabnet og beskreven Mumie. De ældste Efterretninger om disse skyldes Herodot og Diodorus Siculus, men rimeligen have Ægypterne længe forud i deres blomstrende Tidsalder betient sig af en kunstig Maade at bevare deres Døde fra Forraadnelse: Biblen selv har levnet os Spor til noget saadant i Josephs Historie, hvor der fortælles, at han overgav sin afdøde Faders Liig til at balsameres. Dette beviser dog ikke, at Mumierne fra Sletten Søndan for Kairo, som findes i et Slags i Bierget udhugne Kamre, eller ere indsluttede i Pyramider, skulle være af den Alder. Malningen, som til Prydelser var anbragt paa Mumierne, og nogle af de dertil brugte Farver, saasom Koboltglasset, er vel en meget yngre Opfindelse, og Pyramiderne selv holdes ikke ældre end fra Homeri Tider *f*). Maaden, som Herodot beretter, paa hvilken Ægypterne til hans Tid har behandlet Eigene, er ikke allene utydelig og usfuldstændig, men viser ogsaa, at han af andre har derom været urigtigen underrettet, og det er endnu af mindre Værd, som derom læses hos Diodorus Siculus. Udi Europa ere nogle saa Mumier blevne opviklede og undersøgte: Rouelle i Pa-

ris

f) Goguets ansætte Værk Tome 2. pag. 313.

ris og Hadley g) i London har forhen bekendtgjort baade historiske Beskrivelser og chymiske Forsøg, som de formedelst adskillige Mumier have havt Leilighed at foretage; og nyligen have nogle lærde Mænd i Videnskabernes Selskab i Göttingen med samlede Kræfter beskrevet og undersøgt den Mumie, som vores allernaadigste Konge udi afsigte Nar skænkede bemeldte Selskab.

Bekjendt med Esterretningerne om foransførte Undersøgelser, har jeg nyligen opvillet og aabnet den største af de Mumier, som Universitetets Natural-Theater eier, for at see hvorvidt den maatte stemme overeens med eller afvige fra de forhen af andre beskrevne Mumier. Adskillige Lærde fandt Fornøielse udi at tage i Dießyn de under Opvillingen forekommende Forandringer og Mærkværdigheder. Herr Liomedikus Aaskov og Herr Professor Abildgaard, Veterinar-Skolens Lærer, bidroge med mig til at iagttage enhver Omstændighed, som fortiente at udmærkes; ved Legemets Aabning og anatomiske Beskrivelse var ogsaa Herr Schumacher, Prosektor ved Anatomie-Kammeret, behjælpelig.

Kisten, som Mumien laae udi, kunde efter Størrelsen at domme ikke andet skønnes end at den jo altid havde tilhørt Liget. Figuren var passende efter Kroppen, som den indsluttede, og svarede omtrent til den Kiste, som Maillet har ladet aftegne h). Hverken denne eller andre Mumiekister, end ogsaa de mindste af dem jeg har seet og her ere ved Natural-Theatret, bestaae af heel udhulet Træ, som Maillet beskriver dem han har foresundet i Egypten i); paa de store er Bunden saavel som Laaget af flere Stykker i Bredden samlede, og Siderne bestaae af flere Stykker i Længden, med Enderne udi hinanden sammenskaarne, saaledes som Skibstrømmer pleier at sammensældes; Hoved og Fodstykke tilligemed alt det øvrige vare tilsammenbundne med Træsnagler, saa at ikke det ringeste Tegns af noget Metal var paa disse Kister at forefinde. Længden af Kisten var $6\frac{1}{2}$ Fod, Den underste Deel var ikke dyb, men meget flad. Laaget,

g) J. Hadley Account of a Mummy &c. Philosoph. Transact. Vol. LIV. a 1764. pag. 1. sq.

h) Descr. de l'Egypte Tom. 2. pag. 22.

i) „Ne sont composées que de deux pieces figet Maillet ibid. pag. 21.

get, som var noget høiere, passede med kantede Tapper i de paa Kisteranden indskaarne Huller. Til de fremstaaende Træer var i Laaget afdeelt et høiere fireskantet Rum, af nogle Stykker Træ til sammennaglet. Kisten, som var meget forfalden, viiste overalt det blotte Træ, og samme var meget grovaaret; man foregiver almindeligen, at dertil bruges et Slags Figentræ, efterform samme baade var let at arbejde udi, og fordi det efter Herodots Beretning ansaaes for best af alle Træerarter til at kunde imodstaae Forraadnelse og Insekternes Voldsomhed: Rimeligen haver Mumiematerien i de døde Legemer og Kalkmalningen, hvormed Kisterne vare overdragne, ogsaa hidraget til at disse endnu ikke vare af Orm kiendeligen beskaadede.

Øverst paa Laaget af Kisten, som her beskrives, er fastgjort et udskaaaret ophøiet Forhoved af grov Arbeide; Ansigtet ligner fuldkommen Figuren, som af Olearius er leveret i Kobber, tegnet efter den Kiste, som findes i det Kongelige Kunstskammer: Hagen er glat og har ingen Tap, hvilken derimod sees paa nogle. Jeg har til større Neiagtighed ladet den øverste Deel af Laaget med det udskaarne Hoved aftegne, hvilket sees paa Kobberpladen Fig. 8. Uden Hagetap var ogsaa Figuren paa Laaget af den ovenansførte Mumiekiste, som de Lærde i Göttingen nyligen have beskrevet: De have derfor tilføjet denne Anmærkning, at da samme Kiste indeholdt en Mumie af Qvindeskionnet, kunde man formode at Tappen under Hagen skulle betyde Skiagget, og at et Ansigt uden Tap paa Hagen kunde rimeligen give tilkiende, at Liget var af Qvindeskionnet. Men foruden det at Maillets Figur af Kistelaaget paa en Qvindemumie ogsaa viser en Tap, saa kuldkastes den Meening om Skiagget med saa megen større Sikkerhed ved nærværende Mumie, som i det følgende Skal erfares at have været af Mandkionnet. At Tappen ikke kunde tilkiendegive nogen Embeds Pjndt, overbevise os Kister af Misfostere, paa hvilke ogsaa undertiden findes en saadan Tap: Hellere maatte man antage denne Prydelse for at tilhøre visse Familier, som fra de øvrige maaskee i Anseelse fortiente at udmærkes. Over det udskaarne Hoved var af Træ ligeledes udskaaaret og med Træ-nagler tilhæftet en Figur, som lignede et Hovedpjndt eller nedhængende Sløer, dog bestod ikkun det øverste og nederste af Træ, thi Mellemrummet omkring Ørerne var opfyldt med en Kalkdei, som ogsaa havde beklædet det øvrige af Kisten, og hvorpaa den nu bortfaldne Malning tilforn har været: Da adskillige
egyptiske

ægyptiske Guders Billeder, og de af brandt Leer i Mumiers Skikkelse eftergiorte blaae og grønne glaserede Figurer have selsomme Støer, som naaer over Hovedet ned paa Ryggen, saa synes det rimeligen, at dette allene har været en Helligdoms Prydelse, som de tillige har givet Eigene. Disse Prydelser ere vel, som de Gøttingiske Lærde anmærke, sædvanlige paa Kistelaagene saavel af store som mindre Mumier; men der ere ogsaa adskillige smaae Mumiekister, som have aldeles intet af udskaarne Figurer. Tvende saadanne glatte Kistelaage til smaae Mumier, udgiørende en firekantet Figur, vises her i Naturtheatret, af hvilke den eene synes aldrig at have været malet, men er allene overtrukken med den sorte Mumiematerie. Mumien udi den forhen beskrevne Kiste var bedre bevaret end Kisten selv; nogle faae Taae-Ender vare allene bortstødte, og et Hul af en halv Næves Størrelse var aabent ved den venstre Høfte, hvortil dog de udfaldne Stykker laae paa deres Sted i Kisten, saa at denne Skade kiendeligen var skeet ved en sildigere Flytning siden denne Mumies Ankomst fra Arabien. Af de udskaarne malede Figurer, som laae langs ned paa Kroppens Fordeel, vare nogle løsne, og lidet beskadede. Formedelst en Fugtighed, som Mumien i Kuden tildrog sig, var den i Vinteren, da disse Undersøgelser skulle foretages, ikke at flytte af sin Kiste uden med Frygt for dens Beskadigelse: Den blev derfor tørret nogle Dage i et varmt Værelse, og derefter med megen Forsigtighed lettet af Kisten og henflyttet paa et jevnsides lagt Bord. Man søgte herved at forekomme, at Legemet ikke skulde bøies eller brydes, thi uagtet Bilklingen var tæt og fast, saa var den dog ikke i Stand til at holde Legemet stivt, naar man havde lettet den hele Mumie ved Hoved og Fødder allene. Alt føres til Lands, uagtet al Forsigtighed ved Indpakningen anvendes, taaler de store Mumier ikke, og Følgerne deraf seer man i den Efterretning, som de Lærde i Gøttingen have givet om den dem herfra paa Bogn tilsendte Mumie, i hvilken alle Deele lige indtil Tænderne fandtes i en fuldkommen Uorden og havde opfyldt Underlivets Huulhed *k*). Formedelst denne Omstændighed maatte de Lærdes Undersøgelse paa samme Mumie mangle en betydelig Deel i sin Fuldkommenhed.

T t 2

Mumien,

k) Gøtting. Anzeige 1780. No. 125. 149.

Mumien, hvis Beskrivelse nu følger, var fem Fod og ni Tommer i Længden, til dens Bifling var brugt Svøb af Bomulds Linnet, som var reven til Klude og lange Baand af adskillig Bredde: disse havde ulige Fiinkhed og lignede i Vævningen et almindelig Lærret. Over Ansigtet, omkring Hovedet og ned paa Brystet laae en Masse trykket over disse Deele af det indsvøbte Legeme; Massen bestod af otte eller flere Lag fint Linnet, hvilke indbyrdes klæbede noget tilsammen, formedelst en igiennemtrukken kalkagtig Jugtighed, hvoraf hist og her saaes store hvide Pletter. Udvendig var Massen overmalet med en Kalkforpe, og det derunder indviklede Forhoved var belagt med en Kalkdei af saadan Tykkelse, at Figuren af Øine, Næse og Mund var derudi kiendeligen udtrykt og antaget af den overliggende Masse. Da jeg har fundet Kalk, men de Lærde i Göttingen har fundet deres Mumie malet med Gips, maae jeg til desto mere Sikkerhed om denne Forskiel anfere, at jeg paa denne hele Mumie intet Gips har fundet, men Malningen og Forgyldningen at være sat paa Kalkfarve, som med et tyndt Lag beklæder Bomulds Linnet, hvoraf Figureerne ere udfaarne. Jeg har prøvet samme Dei, tagen paa adskillige Steder af Mumien, og allevegne er den befunden at lade sig med stærk Brusning opløse i Syrer, da den efterlader et meget fint og klar igiennemskinnende Dvartsand: Brændt i Jlden lædskede den sig med Heede formedelst Vand, ligesom en anden Kalk, og faldt fra hinanden til et Meel. Det vilde være meget efterrettelig at vide, om man ved den Göttingiske Mumie har gjort samme Forsøg og fundet det modsatte.

Kalkfarven paa det udvendige af Massen var, Ansigtet undtagen, overmalet med en sortebrun Tiimfarve, denne blandede sig ikke med Vandet som en Gummifarve, men lod sig opløse til en sammenhængende klebrig Masse og i Jlden brændte uden Dydrelugt med Opsvulning til et svampagtig Kul. Ansigtet og Fordeelen af Halsen vare forgyldte og derpaa tegnet med Farver Øinene og de røde Læber.

I Henseende til Forgyldningen fandt jeg det mærkelige, som ikke tilforn af nogen er anført, hvortil Massen gav Anledning, som var i Ansigtet pletterviis forgyldet og pletteviis forselvet, herved jeg kom i Erfaring, at det eene Metal laae oven paa det andet uden Middell af nogen sammenklebende Materie. Ved Undersøgning med Kongevandet befandtes Guldet at ligge øverst, hvilket ligeledes

ligeledes viiste sig paa andre Mumier, hvor intet udvortes Tegns fandtes til Selv. Dette gav mig Anledning til at giere en nye Opdagelse i Egypternes Kunsthistorie, at de nemlig har besiddet den Kunst at slaae Guldet paa en Sølvgrund saaledes som man nu bruger det for Sparsomhed til mindre agtede Forgyldninger, og at de deraf have betient sig for at giere Mumiernes Pynt saa meget mindre kostbar. Det Hvide i Dinene, deres sorte Farve og den røde Malning paa Læberne, var uden Tvivl en med Plantesafter farvet Jordart. For Blæserøret vare de uforanderlige, uden i Henseende til Farven, som den røde og sorte aldeles tabte og forandrede til en hvid Farve. Boraxet tog af disse Farver ikke den ringeste Forandring.

Fra Halsen ned over Brystet laae tvende halvrunde brede Plader bemalte med Baand, Striber og Linier i en buagtig Bending efter Halsen: Mellemrummene inden for disse Linier vare udfyldte med malede Triangler, runde og aflange Perler, saavelsom andre kantede Figurer af adskillig Farve. Esterat af de øverste Hjørner paa bemeldte Plader var udskåret til en i Striber malet Hals og Hoved af en Ugle; de adskillige derpaa anbragte Farver vare blaåt, guult, brandguult, lysgrønt, rødt, hvidt og sort, som alle vare bundne til Kalken formeddelt en Eim, der letteligen lod sig ved Fugtighed opløse, men havde dog ikke i Jlden nogen saadan kiendelig Lugt, som kunde røbe den at henhøre til Dyreriget. Over Navlestedet laae en Figur, som bestod i en forgyldt Profil af et Hoved, over hvilket nogle malede Cirkler omgav en forgyldt rund Skive, formodentligen var hermed Osiris tilkiendegivet: Ved enhver Side af denne Malning vare nogle hieroglyfiske Figurer hosføiede, hvoraf ikkun nogle vare tilstøede, da Kanterne af denne Plade manglede. Her neden for fulgte atter en udskæren bred Halvring, malet med Baand og Figurer ligesom de tvende øverste. Over Skjødets laae en udskæren Figur af et guult malet grædende Fruentimmer, knælende paa et Postement, hvorved skulde maaffee tilkiendegives, at den afdøde Mandsperson har været gift. En Anubis eller Gud med Hundehovedet laae der nedefor, førende i Hænderne en Slags Fahne, og derpaa fulgte en lang og bred guul malet Plade, indeholdende sorte hieroglyfiske Figurer. Alt dette viser sig saa tydelig i Kobberet Fig. 1., at det behøver ingen neiagtigere Beskrivelse. Under Fødderne laae et Par Saaler over hinanden, deres Malning var paa begge Sider hvid, men den udvendige Side

var afdeelt i smaa Tærninger af sort, blaae og rød Farve. En Figur deraf sees paa Kobberpladen Fig. 7.

De Gøttingſke Lærde anfere, at Farverne paa deres Mumie ere mines raffe, at den blaae er Smalte, og i de andre yttrede sig ved Herr Gmelins Forsøg noget Arsenik. Mine Forsøg gif ud paa at undersøge, hvorvidt vores Mumies Farver dermed havde Overeensstemmelse. Den blaae Farve lod sig lettelig ved en tynd Salpetersyre bundsælde fra den opløste Kalk, hvorpaa den var malet, og viste sig at være et grov stød Koboltglas, som gav Boraxet i Ilden en blaae Farve, den samme som sees paa adskillige smaae glasserede Mumiefigurer af brændt Leer. Den grønne Farve var fiint revet og tynd malet paa Kalken; ved Ildprøve gav den Boraxglasset en rød Farve og derved røde en Brunsteensart. Den gule og brandgule Farve var Auripigment, thi de gave sig tilkiende i Ilden med en stærk Hvidløg-Lugt og tabtes hastigen. Til andre Mineralier fandtes ingen Spor hos disse Farver. Jeg havde troet, at den sorte Farve i Dinene og andre Steder skulde været en Magnesia, men den blev i Ilden til en hvid Afke, som ikke farvede Boraxglasset. Man kunde formodet, at den røde Farve skulde været en Myrmie, men den lod ikke mindste Spor dertil, og udbrændte hastigen til en hvid Afke; ikke heller var noget blyagtig hos den hvide Farve; den brusede stærk med Syresalter, og var formodentligen et fiint reven Kvide.

Saavidt man kan slutte sig til af det som habes for Dine, har Maaden at forfærdige de udſkaarne Figurer formodentligen været denne: Man har klippet eller udſkaaret et grovt Stykke Bomulds Linnet i den bestemte Figur og efter det Mynster, som man havde for sig; paa dette udſkaarne Stykke Linnet har man presset en Kalkdey, saa at samme har opfyldt alle Abninger imellem Traadene, den vaade Figur er lagt med Traadsiden paa et andet Stykke Linnet, som dertil har fastørret, derefter man har glattet Kalkdeien. At man siden ved Malningen har betient sig af en Slags Karton, ligesom det skeer ved Spillekortene, naar Farven skal paasattes, har de Gøttingſke Lærde forud ytret deres Formodning om, og Figurerne synes at bekræfte det.

Disse Prøvdesservare ikke klifrede til det yderste Svøb, men laae løse oven paa samme, dog saaes bag paa Figurerne nogle beegagtige sorte Pletter, som maaskee vare med Ild paasatte, for at hæfte Figurerne hist og her til Svøbet.

De

De holdtes i deres Orden med et Bændel eller linnest Vaand, som langs med begge Kanter havde en indbeiet Sem. Dette Bændel løb eengang tvært over Vandens og siden krydsvis mange Gange omkring den hele Mumie fra Hagen indtil det yderste af Foden; det var en halv Tomme bred og af flere Længder formedelst dobbelte Knuder tilsammenbundet; det var finere end de øvrige Svøb, havde en Gullhed som bleeg Mankin, og var saa stærk, at det udfordrede Kræfter for at rykkes tvært over. Da dette var løsnet og Figurerne fra Fordeelen af Kroppen og under Fødderne borttagne, da kom man til det yderste Svøb. Dette var temmelig frisk og bestod af halvanden Tommes brede Strimler med reven Kant; det gik adskillige Gange om Kroppen fra den høire Side op over den venstre, og udgjorde det første Lag fra Halsen til Fodsaaen, hvor det krydsvis og paa eengang omviklede begge Fødderne. Da dette Omsvøb var borte, blottedes derved den nederste Deel af Hovedets Masse, som gik ned over Brystet: Man var nu i Stand til at tage denne maledede Masse heel og holden af Hovedet, hvorved ogsaa Halsens Afdeeling blev kiendelig. Hulsheden imellem Brystet og Hagen var opfyldt med en Pakke af sammentrykte Klude, over hele Brystet laae et af Alens Størrelse firekantet Stykke Lærret, og et kortere men ligesaa bredt Stykke laae over Maven. Flere Stykker hele Omslag naaede fra Bæltet til Fodanklerne, og vare øverst lagde i smaae Folder, men faldt ned efter glattere; med begge Sider samledes de under Beenenes indsvøbte pyramidal Figur. Disse Lag havde en brændt Farve, og vare saa mere, at de neppe kunde handles, saa at man her maatte tvivle at kunde udrette noget videre til en ordentlig Opvikling. Ikke desto mindre fandtes et næst underliggende ligeledes heel Omsvøb at vare aldeles frisk og lysgull: dette samlede sig foran, da det foransorte overliggende havde samlet sig bag paa. Nærmest under disse Svøb laae en enkelt Vikling, som bestod i en halvanden Tomme bred lysgull frisk Strimmel. Da denne blev afløst, fandtes der indensfor paa den udvendige Side af det venstre Been lange og store Lapper, som laae langs med Læret og Beenet, og skulde nogle tykke Bylter, som tiende til at udfylde Hulshederne og give Underdeelen en lige pyramidal Figur, man kiendte nu at Nyttens af den næst foransorte enkelte Vikling var at holde disse Udfylninger i deres Orden. Da alt dette var borte, saaes igien en anden om hele Underdeelen viklet Strimmel af lige Bessaffenhed med den sidst ansorte, hvormed ligesaadanne

Udfyld-

Udfyldninger og Omsvøb vare fastbundne til den høire Side af det høire Laar og Been. Efterat alt dette var borttaget, fik man en anden Omvikling at see, som bestod i en breed Strimmel, der naaede fra Bøltet til Fodanklerne, var lysegul af Farve og stærk nok til at behandle. Hidindtil havde Underdeelen været meget rigere paa Svøb og Viklinger end Overdeelen, som vi forlod ved de tvende brede og store Stykker Lærret, som laae for paa Kroppen til Bøltet. Nu kom man til en Svøbingsmaade, som strakte sig over hele Kroppen og var forskiellig fra alle de foregaaende, hvorfor jeg ogsaa aftegnede den saavidt afklædte Mumie med sin tilforn skinte besynderlige Klædningsmaade. See Fig. 2. Denne bestod af lange og mere end Haandbrede Strimler, som fra Halsen, Skuldrene og Siderne af Overlivet mødtes i skraae Lag midt over Kroppen, og eftersom at de der havde krydset sig over hverandre, løb saa ned om de sammensvøbte Fødder, som med ligesaadanne brede Strimler vare bevundne. Ved Oplesningen tællede man 7 til 8 af disse lange Strimler, som fra hver Side nærmede sig hinanden og bedækkede Fordeelen af Overlivet, men fra Knæerne samlede krydsviis, saa at noget af et underliggende Tversvøb neden for Bøltet mere og mere blottedes. Den underste af de langslebende brede Strimler fulgte Midten af Kroppens Længde indtil ned imod Fødderne, hvor den var med Glid udreven for at deeles til hver Side omkring Fødderne, og var under Fodbladet knyttet over en liden Bølt af Klude, som udfyldte denne Fodens Hulsbed. Paa Kroppens Overdeel vare de langagtige Svøb omslagne med bændelsmale Strimler, som i tvende Rader kom fra Nakken og krydsede hinanden over Brystet, derfra de løb til hver Side skraae ned ad og bag om paa Ryggen: Neden for disse Baand stak tvende Par bredere Baand frem, som fulgte Ribbenes Situation bag om paa Ryggen. Over Iffen af Hovedet laae tvende 8 til 9 Sommer brede Stykker Strimler, som paa Iffen selv vare smalere foldede, derfra gik de ned over Ørerne og under en mange Gange omviklet Halsklud løb ned paa Brystet under de nyligen beskrevne Lag: Dette Lærret var lysegul, dog noget mørkere end de udvendig om Mumien omslagne Bændler. En Kalkforpe bedækkede det indsvøbte Ansigt og strakte sig over det brede Hovedsvøb. Alt dette tilsammen forestiller den nyligen anførte Figur.

Nakkens Hulsbed var udfyldt med en Bølt, som svarede til den, som forhen var blottet under Hagen. Halsen var omvunden med en sammenviklet Klud,

Klub, hvilken deels lod sig afløse, deels maatte overffiares; dette sidste maatte skee, fordi den med Mumie-Materie var aldeles igiennemtrukken og hærdet. De foransførte skraae løbende Bændler bleve overffaarne og med de langs-løbende breede Baand lagde til Siderne og need imod Fødderne. Da blottedes et andet Svøb, som man tildeels kunde see noget af tilforn, nemlig en Bifling tværs over Kroppen, som indtil Beltet laae i en Skraaehed fra den høire Side op imod den venstre, men paa Underdeelen af Kroppen tog sin Gang fra høire need imod venstre Siden. Dette Svøb, som begyndte ved Halsen og omviklede Kroppen lige ned til Foden, bestod af to Tommers breede Strimler, som vare temmeligen friske, dog hist og her brunplattede, og overalt ligesom af Jern rustfarvede. Da dette enkelte Svøb var overffaaeren og udbreedet, kom man til de tvende breede Hovedstrimler, som længe forud ere beskrevne, men da ikke kunde sælges længere, fordi de skjulte sig under de foregaaende Biflinger over Brystet: Her stod de omtrent ti Tommer fra hinanden, men løb efter Haanden noget tættere tilsammen. Imellem dette Stykke Lærret og Kroppens øvrige Svøbning befandtes en af Lapper til en Næves Tykkelse flad sammentrykt lang Bylt, som strakte sig fra Axelen til Hosten for at udfylde Huulheden og saaledes bidrage til den pyramidalske Figurs Fuldkommenhed; ligesom den høire Side saaledes var udfyldt og med Svøbet bevunden, saaledes forholdt det sig ogsaa paa den venstre Side, hvor ligesaadanne Udfyldninger med et andet Svøb vare bevundne, saa at man kunde tydeligen kiende, at disse Udfyldninger vare først bragte i Orden og omviklede paa den venstre Side, derefter man paa lige Maade havde skilt sig ved den høire Side, og saaledes tvende Gange omviklet Legemet. Omkring Laar og Been hvor de foran nævnte langslobende Strimler vare borttagne, fandtes et af trende Lag bestaaende Stykke Omflag, som fra begge Sider mødtes langs midt efter de indviklede Beens Figur, og derunder laae ogsaa sammenpakkede Lærrets Stumper, atter til at udfylde Figuren paa begge Sider lige need til Fodanklerne.

Hidindtil vare de linnede Svøb lyseguule, dog stærkere farvede end de udbvendige Svøb. Figuren af Overlivet blev nu noget meere kiendelig, Hosterne stod frem og Armenes Sted kunde allerede spores: Nogle Nævetykkle Bylter toges bort, og endeel af det meere blottede Legem kom tilsynne neden for Albuen paa den høire Side af Kroppen; Endnu havde man en skraaeløbende og tem-

melig vidt adskilt Bifling om Kroppen fra den høire Side op imod den venstre. En plætteviis mørkebrun Farve og nogle beegagtige Deele vare her adspredte i det lysegulne Lærret: Huulheden imellem Halsen og Skuldrene vare paa begge Sider udfyldte med Lærrets Bylster, imellem hvilke ideligen saaes Spoer til Mumie-Materien. Salt-Krystallisationer glimrede i disse Klude saavel som i de endnu tilbageværende Biflinger om Halsen, hvoraf nogle Lag vare stærk igiennemtrukne og hærdede med Mumie-Materie: Man talte omtrent 24 saadanne tykke Omviklinger paa Halsen. Saltet bestod af smaae spidse Krystaller, som smagte noget urinagtig og knistrede ikke i Lys; Jeg formoder at det maatte være et ureent Natron, og lævnedede det til videre Undersøgelse. Man blev ved at afløse den forud ansætte Bifling som gik tvært over Kroppen og over Underdeelen til Anklerne, hvor den tiende til at sammenholde nogle store Sidebylster, som bestod af Lapper, samlede i flere Lav for at tiene til Udfyldning. Bemeldte heele Bifling var meget brunpletet, men dog stærk nok til at kunde afløses fra den høire til venstre Side. Friskere var et andet Lærbindsel, som laae derunder og omviklede et Svøb af en anden Besskaffenhed: Dette bestod af et stort Stykke Lærret, som bedækkede heele Fordeelen af Overlivet, gik ind under en deel af Halsbaandet og naaede indtil Beltet; derfra need til Anklerne var et andet Lærrets Omflag, som laae i smaae Folder langs need over Laarene, men siden laae glat og var samlet bag paa de tæt tilsammen liggende Been. Ligesom det over den overste Fordeel liggende Lærret var brunpletet, saa var ogsaa det som laae midt over Laarene storpletet brun og ligesom forbrændt, men ned ad mod Fødderne var det gult og bedre bevaret. Da dette Lærrets Overdække var borttaget, saae man en Udfyldning af Lapper og Klude, som gav Figuren en Jævnhed; men ligesom de efterhaanden borttoges blottedes tillige det menneskelige Legems sande Figur. De bestod af mange Lav uordentligen samlede Klude, nogle fyldte Huulhederne imellem Armene, Laarene og Beenene, hvorimellem de vare nedtrykte; i Skindet over Kinnets Deele laae en Næve tyk og af Mumie-Materie aldeles igiennemtrukken haard Bylt.

Legemet med sine Deele, aflødet de almindelige Omsvøb, og nu blottet indtil de smaae Strimler, som omviklede enhver Deel især, blev et endnu mærkvardigere Syn; dette viser min derefter gjorde Tegning, Kobberpladens 3die Figur. Armene laae krydsviis over Brystet, saaledes at den høire Haands Fingre

Fingre vare udstrakte paa den venstre Arel, og hoilede paa en rund flad Harpirs-
Kage, som var søbt i et tyndt Linnet: Den venstre Haand, som laae underst,
var næsten knyttet og med udstrakt Tommelinger laae over paa den høire Arel,
udi Haanden holdte Mumien intet: Ribbeenenes Trykning var kiendelig igien-
nem Overlivets Svøb; Laar og Been vare enhver for sig indviklede og laae tæt
jævnfides. Jeg har nyligen forud sagt, at en sammenvillet og med Mumie-
Materie igiennemtrukken haard Bylt laae imellem Laarene fast nedtrykt over
Blusfstedet, og man bosttede dette med mueligste Vaersomhed saavel for ikke at til-
føie Mumien Skade, som med Begierlighed her at hente Oplysning om Kiøn-
net. Man tabte noget af dette Haab, da intet paa Stedet var at see uden en liden
Åbning til Bekkenet, men blev i det samme vaer at de søgte Deele laae strax
neden for imellem Laarene, saaledes som de ved Mumiens Bevægelse vare faldne fra
Kroppen: Dette lidet med smale Svøb omviklede Legeme overbeviste enhver at
Mumien henhørte til Mandkiønnet. Lemmen selv var ved sin Bifling adskilt fra
Pungen, som laae frem ad under Lemmen i en egen Bifling, saaledes som den
6te Figur paa Kobberpladen forestiller disse Deele i en meget mindre end den
naturlige Størrelse; men bag til vare disse Deele samlede under en tilfælles
Svøb-Liste. De indsvøbte Punges smale legledannede Figur kunde give An-
ledning at formode, at Steenene vare borttagne og at den Døde maaskee havde
været en Gilding, eller ved Balsameringen saaledes behandlet. Maaskee man
ogsaa under Biflingen havde skudt Steenene tilbage ind i Livet, for desto bedre
at kunde vikle det øvrige. Hertil var dog aldeles intet kiendelig Tegn: Paa
det fra Legemet afbrudte Sted bestod disse Kiønnets Deele, som i Farve og
Spredhed overalt lignede et til Kul forbrændt Legeme, af fine Trævler, som
ikke taalte den mindste Behandling uden at falde fra hinanden; saaledes tabte
de sig ogsaa under Opviklingen indtil den yderste halve Deel af Lemmen, som
var tættere, fladtrykt, og til Udseende lignede i Bruddet et Stykke Beeg.

Svøbene om enhver Deel, i sær paa Legemet, vare nu anbragte paa en
anden Maade og med meere Umage end de foregaaende. Hovedet var oven fra
og need omkring til alle Sider i adskillige Bendinger ofte bebundet med mange,
en halv Tomme smale, Baand, som krydsede hinanden paa Iffen og under
Hagen. Paa Siderne af Hovedet tælledes flere end tolv over hinanden løbende
Løv, de vare brune og møere ligesom de kunde været forbrændte, de løbe mange

Gange om Halsen, og gif derfra Krydsviis need over Brystet omkring Ryggen og need over Hofterne. Armene indtil de yderste Finger-Ender vare med mange Lav af smale Baand fast bevundne, og enhver Finger var saaledes for sig selv indbunden. Langs over disse Armens Svøb laae en breed Strimmel, som kom fra Ryggen, gif over Albuen langs oven paa Forarmen, over Haanden, og omkring Skuldrene, over Ryggen til den anden Skulder, og derfra tog samme Bei over de. anden Arm til Albuen og om paa Ryggen. Fra begge Arme kom en Strimmel, som var knyttet i Knude under den Winkel, som de sig indbyrdes overkrydsende Arme gjorde med hinanden, og havde formodentligen tienst til at holde Armene i deres Stilning. Over Maven laae mange enkelte Tvarbaand, men de fleeste gif mange Gange fra Hosten need imellem og omkring Laarene, saa at de fra begge Sider udgiorde idelige Figurer af Bogstavet V. De løbe tæt og mange Gange om ethvert Laar for sig, gjorde mange Krydsflag omkring Knæet, og vare siden viklede omkring Beenet op og need, saa at de, hvor Stedet var møet og bortfalden, syntes at løbe fra begge Sider af Beenet imod hinanden. Fødderne laae jævnsides, disse alleene vare ikke viklede, men begge svøbte i et breed sælles Tvarbaand og siden hver for sig i større Klude indviklede. Jeg har søgt at udtrykke alt dette saavidt mueligt paa den nyeligen ansætte 3die Figur. Det heele Svøb lignede nu meere et forbrændt Linnen. Styrken var ogsaa aldeles borte, og det var ikkun paa Siderne af Been og Laar, samt noget af Armen at Svøbene vare endnu lyseguule, men mange Steder saae de ud som et til Kul forbrændt Linnen. Nogle store Klude, som havde lagt langs over Maven og bedækket de nys ommeldte Svøb, vare giennemtrukne med Mumie-Materie og ligesom forbrændte, men de underliggende Tvarbaand havde paa endeel Steder endnu beholdt deres gunstige Farve.

Da Biflingen over Maven var borttaget fremkom et andet Svøb, som gif paa langs og bestod udi et Vindsel af $1\frac{3}{4}$ Tommes breede Strimler: Mange Baand, lagde noget ind over hinanden, løb fra Halsen og need imellem Laarene; de vare ikke fastklistrede, men af saadan Størhed, at de ikke fuldkommen heele kunde borttages; deres Farve var jern-rustguul. Tvende Baand, et fra hver Side af Ryggen, kom frem under Armene og krydsede de langs løbende Baand, i det de løb sammen need imellem Laarene og ind under Sædet, hvilket end videre erfares af Kobberpladens 4de Figur.

Under

Under disse Svøb fandtes et breed Stykke firekantet Lærret, som naaede fra de krydsviis sammenlagde Arme og need til Skjodet. Dette var lagt løst oven paa et andet Svøb, som bestod af $1\frac{3}{4}$ Tomme brede Strimler, hvilke under Armene løb tvært over Brystet, og saaledes blev ved over Mave og Underlivet; men de tvende øverste Baand krydsede hinanden midt over Navlestedet, saaledes som den 5te Figur forestiller det paa Kobberpladen.

Kroppen selv lod sig saaledes aflæde til det blotte og med Mumie-Materie igiennemtrukne Legeme, men Armene og Beenene havde endnu deres særdeles Omvikling og adskillige Læv af tynde Strimler, hvorunder Klude og andre Viklinger vare saa faste paa hinanden og saa uadskillige, ligesom de med en Tiim kunde været tilsammenklinede: De vare ikke farvede med den sortebrune Mumie-Materie eller deraf fortærede, men vare lysegule, og formedelst deres Sammenhæng haarde som Træe at stikere udi.

Da intet hindrede i at undersøge Hovedet og Kroppen selv, foretog man sig først deres Undersøgelse, og imidlertid blev Hænder og Fødder uopviklede. Legemet laae endnu ubevæget fra det Sted hvor det blev lagt førend Opviklingen skeede. Jeg udbad mig af Hr. Schumacher en duelig og erfaren Anatomiker og Profektor ved Anatomiekammeret at være behjælpelig med sin Indsigt ved de anatomiske Undersøgelser, som med Legemet nu herefter skulle foretages. Foruden Hr. Livmedikus Aaskov, som dagligen var tilstæde ved enhver Forandring, som mødte ved Mumiens Opvikling, havde jeg ogsaa den sande Forsøielse, at vores berømte Læret i Veterinær-Skolen, Hr. Dr. og Professor Abildgaard, tilligemed de foransførte vare nærværende ved de Undersøgelser, som ved Hr. Schumachers Hielp anstilledes. Endeel af vores egne lærde og anseelige Mænd fandt dagligen Forsøielse af og til at komme og see de Forandringer, som med Mumien gik for sig, og af Fremmede var den Keiserlige Gesandt Græven af Kageneck nærværende ved alt det som med Mumiens Opvikling og anatomiske Undersøgelser foretoges. Enhver af disse har med sine Betænkninger over de giorte Jagttagelser biederet til Fuldstændigheden af denne Efterretning, men Beskrivelsen over Legemets Deele har Hr. Schumacher ndarbejdet.

Forud maae jeg erindre, at Mumien, siden den Tid de almindelige Svøb vare borttagne, løsenede sig efterhaanden i adskillige Deele, hvoraf no-

get formodentligen har været forarsaget ved at løste og føre den fra et Sted til et andet. Hovedet var ikke med Kroppen sammenhængende; uagtet den værsomste Behandling, løsne de sig Laarbeenene hastigen fra Hosten; Af Lærerne, som kiendeligen havde lidt ved Mumiens Hidsendelse, vare nogles Leed bortstøtte, og Foden hængte ikke fast til Beenet: Men i det følgende vil man blive overbevist om at Mumiens Behandling under Tilberedningen har tildeels været Uarsag i en og anden Deels Adskillelse fra Kroppen selv. Da Maveit var blottet, saae man den Deel af Underlivet adskilt fra Ribbene og gabende saa meget at man kunde see op i det tomme Bryst; endelig mærkedes ved at bevæge Overdeelen, at Ryggen ved det nederste Ribbeen var løs og bevægelig for sig. Jeg har allerede forhen anført, at under Opviklingen kiendelige Saltdeele viiste sig hist og her gnistrende imellem Lærredet, hvor de vare anskudte i smaae Krystallisationer, i sær omkring Halsen og ved Brystet, men de vare nu at see i stor Mængde og krystallinske Figurer i og omkring Hovedet og den øvrige Krop; det var ikkun Arme, Laar og Been hvor intet kiendelig Spor af Saltdeele viiste sig. Svøbene, som laae Hovedet nærmest, vare i et Par Liniers Tykkelse fastgroede med Hud og Kød, men ved skraae Snit i samme kunde man letteligen kiende de traadige brune og ligesom forbrændte Deele fra de tørre sorte og beegagtig farvede Hierneskallens Beklædninger. Til Hovedhaar var ikke mindste Tegn at finde, og Lærredet laae saa glat til Hovedet, at man ikke bør tvivle, at Haarene jo vare fuldkommen borttragede; Ansigtet, som den meere Kjødfulde Deel, lod sig for største Deelen som en heel Kage løste fra Beenene, Kjødet var sort og ligesom forbrændt, med krystalliserede Saltdeele hist og her hvidplættet. Niehuulterne vare endnu opfyldte med en sort og sprød beegfuld Materie, Munden gabede, og Tungen, som laae paa sit Sted, var formodentligen under Behandlingen løsnet, thi alt det Kjødagtige, som var saltblandet, var stier, saa at meget henfaldt i Smuler alleene ved at røre derved.

Efterat Hierneskallen var tvært over Dinene affavet, fandtes de forreste og mellemste Hiernens Huulheder og den forreste Part af den lille Hiernes Huulheder paa begge Sider tomme; dog var Hierneskallen indvendig tyndt overløben med den glindsende Mumie-Materie, som havde ganske opfyldt den bagerste Hiernes Huulheder og den bagerste Part af den lille Hiernes (cerebellum) Huulheder, dog meest paa den høire Side: Dette har formodentligen sin Uarsag

sag af det Leie som Hovedet har haft ved at vende Ansigtet i Veiret, da den i Barmen smeltede Mumie-Materie har søgt need i Baghovedet. Besynderligt at lægge Mærke til sandt jeg øverst i den tomme Hierneskål en Mængde smaae Pupper af en liden Flue, som laae tildeels blotte, men vare formedelst Mumie-Materien hæstede til Hierneskallen, og andre, som med samme Materie vare overløbne. Det var ikke mueligt at disse kunde som smaae Larver vare komne igiennem de mange Baand og Biflinger derind, hvortil ikke den mindste Abning udvendig fra var at finde: Da Mumie-Materien selv og dens Lugt som endnu var stræng, maatte ogsaa derfra have affholdet dem under Lüggets Tilberedning, saa meener jeg, at Larverne til disse have der levet og forvandlet sig efterat Hiernen var udtaget, da dette i saa Fald lærer os at Tilberedningen har medtaget flere Dage.

Uagtet al Søgning i Munden fandtes intet Metal, men ved at beskrive de indvendige Hovedbeen, blev Hr. Schumacher med mig vaer en ved Næsebeenene i Mumie-Materien glindsende Guldspæt, som vi strax søgte at fikle derfra: Det var af tvende Liniers Længde, en Linies Bredde og et Skrivpapiers Tykkelse; ved at bøie det frem og tilbage, kiendte jeg at det heel og holden var Metal, dets høie Guldfarve røbede dets Hiinhed, og begge dets Overflader viiste under Forstørrelses-Glasset saadanne Striber og Mærker, som overbeviste mig at det endnu ikke havde været under Hammerlaget, og gav mig Formodning at troe, at det ikke heller havde været i Jlden, men var et naturligt frembragt Bladguld: Mueligen har den Tids Religions-Stikke ogsaa derudi kundet søge nogen besynderlig Hengivenhed for Gudstienesten.

Alf Hiernens haarde Hinde (Dura mater) var intet at see, undtagen at en bred Plade (Lamina) gik fra den høire og bagerste Fremvært af den Tyrkiske Sattel (processus clenoïdeus posticus cellæ turcicæ) til den liden Binges bagerste Top (processus clenoïdeus anticus alæ ingratias ossis sphenoidis): Denne Lamina syntes at ligne den paa det Sted ellers tilskædevoxende Fortsættelse af den haarde Hierne-Hinde, men havde hverken Figur eller Haardhed af den beenagtige Broe, som i nogle Hoveder gaaer fra den bagerste til den forreste af foransførte Fremværter (processus), hvorfor den ved den mindste Undersøgelse maatte falde bort, og af den Aarsag nu mangler i de bevarede Hovedbeen. Den Tyrkiske Sattels Huulhed var for største De-

Ien opfyldt med en mørkegraae mat og meere spred Materie, som latteligen lod sig bortstøde. Paa den inderste og øvre Flade af Zindingbeenenes felledede Fremverter, paa det Sted af begge Fremverter, hvor man lettest kan komme fra Hiernehuulen i Trommelhuulen, viiste Beenet sig hullered og ligesom noget for-tæret, dog meere paa den venstre Side end paa den høire. Den Huule som tiener til Leie for Hiernemarven (medulla oblongata) var graaeagtig sort, men ikke glindsende eller opfyldt med nogen Mumie-Materie. Midt udi Grunden af Hierneskallens forreste Deel saae man et aflangt Hul af 6-8 Liniers Bredde, hvis Vidde havde bagtil 8 Linier i Giennemsnit, men fortil en lidet smalere Nabning; Nabningen imellem den forreste og bagerste Kandt af dette Hul ud-gjorde næsten $1\frac{1}{2}$ Tomms. Her savnedes den forreste og øverste Deel af cor-pus offis sphenoidis, der hvor de smaa Binger støde sammen og forbinde sig med deres Rand til den bagerste af Sigtebeenet (os cribrosum), ligeledes den flade, som tillukker samme Beens Huulheder (Sinus sphenoidales). Fremdeles manglade af Vandebenenet (os frontis) paa begge Sider af Ind-skæringen, som forbindes med Sigtebeenets horizontale Plade, saa vidt den inderste Beenplade af os frontis bedækker partem cavernosam af os etmoidis. Af Sigtebeenet var næsten ingen Kiendetegn at see, undtagen et lidet Stykke af Haneklammens Grund (processus crista galli), som sad endnu foreenet med Vandebenenet paa sit behørige Sted. Ogsaa de flade Been (ossa plana) vare ubeskadigede. Det bruskagtige Skillerum i Næsen var ganske borte, saa at man kunde tydeligen see den forreste Rand af Nøvsjernbeenet (os Vomeris). Paa den venstre Side i Næsen var det underste svampagtige Been (os spongiosum) ligeledes borte. Næsebeenenes nedre Rand havde ogsaa lidt noget, i sær paa den venstre Side. Udi Munden, som ga-bede saa høit som mueligt, laae Tungen nedtrykt, og derover et stort Stykke løs Mumie-Materie. Ved Tænderne fandtes intet besynderligt, uden en liden Melke-Tand, som paa hver Side i Overmunden laae inden for den 3die af de bagerste Kindtænder. Alle Tænder havde været friske og gode, og ikkun en Hiernestand manglade i Overmunden, som maaskee paa Mumien var bortfalden. Indtrykkene i Beenene røbede at Mennesket havde naaet en fuldkommen Alder.

Hovedet var skilt fra Kroppen omtrent imellem det 5te og 6te Halsbhvirvelbeen, hvilke endnu vare beklædt med deres Muskler. Rygmarven var borte

Sorte og Huelhederne tomme, men i den nedre Deel var *canalis spinæ dorſi* udfyldt med Mumie-Materie. Ved den udvortes Betragtning af Stumpen (*truncus*) bemærkede man en Åbning, som gik tvært over fra den høire til den venstre Side under den nederste Randt af de falske Ribbeens bruskagtige Deele (*cartilagine costarum spuriarum*): Denne smale Åbning bestod i Bugmusklernes Adskillelse fra de foransførte Deele, derigennem man tydeligen kunde see ind udi Brystets og ligesaa i Bugens Huelheder. De Underlivet omgivende Deele (*integumenta universalia* og *musculi abdominales*) vare aldeles blottede fra de omvirkede Baand, og viiste ikke ringeste Mærke til at have været ved Kunsten adskilte, den foransførte tværløbende Åbning undtagen. Da nu disse Bedækninger vare borttagne, fandtes *diaphragma* at mangle, saa at man frit kunde betragte Brysthuelen og det som man der fandt at lægge Mærke til, uden at beskadige dens omgivende Deele: Brysthuelen selv var aldeles tom, undtagen at imellem de tvende øverste Deele af *Sternum* og *columna vertebrarum dorſi* sad et stad sammentrykt Legem, som havde sin Direction skraae, oven fra og need ad, fra den høire til den venstre Side, og lignede *mediastinum pleuræ*; den nederste halve Deel af dette Legem var den tykkeste: Dette Stykke havde saa liden Liighed med Hjertet, at det var umueligt at bestemme noget derom med Visshed. Paa de indvendige Muskler langs med Ribbeene var udblomstret et hvidt Salt, ligesom en Riimfrost, og dette saae man Spor til ogsaa udvendig paa Overlivet og inellem Ledene af Rygraden. Diameter af Brystets Huelhed fra *processus ensiformis* til *columna vertebrarum* var $2\frac{1}{2}$ Tomme, og altsaa dette Rum noget snevrere end det sædvanlig pleier at være. Den heele bugede Part, som *cartilagine costarum* ved den nederste Deel af *sternum* udgiøre, var stadtrykt, som formodentligen var foraarsaget af en udvortes Trykning, og Legemets Leie. Den største Diameter mellem Ribbeenene var 9 Tommer.

Regio epigastrica og begge *regiones hypochondriæ cavitatis abdominis* vare aldeles tomme, men i de øvrige *regionibus* saavel som in *pelvi minore* var en med beegagtig Materie igiennemtrukket og tilsammenvoret Masse, som syntes at bestaae af nogle indviklede Riøddeele, derom intet med Visshed kunde bestemmes. Imellem disse fandtes ogsaa nogle til en *Mulæ*

næsten forfaldne Klude, som for største Deelen laae in regione umbilicali, og den øverste Deel af regione hypogastrica.

Stumpen (truncus) bag paa var med alle Muskler tydeligen forsynet, Bekkenet saavel som den øvrige bagerste Deel af truncus vare ligeledes med deres Muskler omgivne, dem man tydeligen kunde skille fra den Materie, hvor med Huulhederne bag paa truncus vare opfyldte.

Extremiteterne, saavel de øverste som de nederste, vare løse fra truncus, dog de sidste mere end de første, som hængte endnu noget faste til truncus; men ossa humeri vare dog formedelst en Indskæring løste ud af cavitates glenoïdales scapulæ, og paa selsamme Maade forholdt det sig med capita ossium femorum, som vare løste fra cavitates cotyloïdeas innominatorum. Denne Løsning bevises tydeligen af den glindsende Overløbning af Mumie-Materien, som fandtes saavel udi cavitates som paa capita ossium. Leedet af Knæet og Albuen, som man derimod maatte bruge Magt til at adskille, manglede en saadan glindsende Overløbning, og saae ikke anderledes ud end som almindeligen tørrede Deele, ja endog saa befandtes cartilagine falcati i Knæets Leed at være i deres ordentlige og naturlige Figur og Situation. Foranferte fire beskrevne Articulationer undtagne, vare ellers alle øvrige med deres Ligamenter forsynede.

Den udvortes Figur af Arme, Laar og Been var ved Kunsten saavel dannet, at man ikke skulde have formodet andet, end at finde dem uden for Biflingerne i deres naturlige Tilstand indtørrede; men da Biflingerne omsider baade i Farve og Størhed nærmede sig til et forbrændt Linnet, og Mumie-Materien var saa stærk derudi indtruffet, at ingen videre Afløsning kunde lade sig gjøre, saa blev baade Arme og Been oversåvede, da man befandt at alle de tykke Muskler vare fra Beenene bortskaarne, saa at intet var tilbage uden det lidet Kød, som laae næst ved Beenet og ikke havde fulgt Kniven, hvilket, med Mumie-Materie igiennemtruffet, lignede et tyndt Løv af samme Materie. Stedet af de bortskaarne Muskler var udfyldt med sammenpakkede Løv af grovt Lerret, som med Mumie Materie lagvis vare saa stærk igiennemtrukne, at de nærmest Beenet vare haarde som Træ at skære udi, men rebedes dog af deres Sammenhæng. De nederste Omslag bestod af breede Strimler, og derover vare de smale Bændler viklede, som i den 3die Figur forestilles. Fingre og
Tær

Fig. 1.

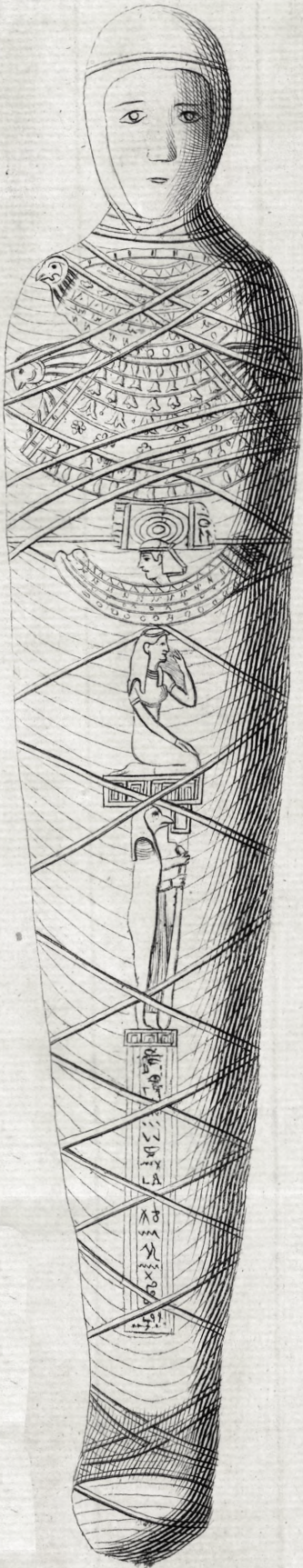

Fig. 2.

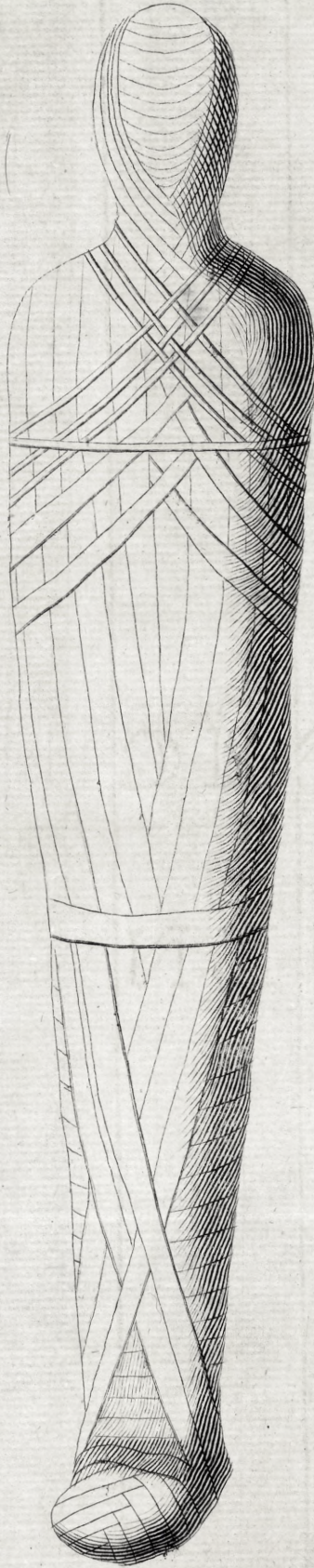

Fig. 3.

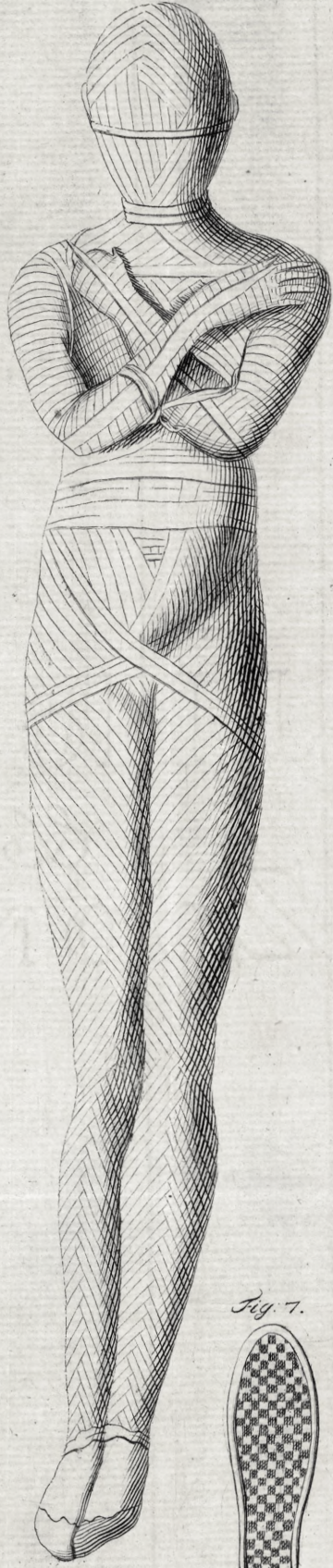

Fig. 6.

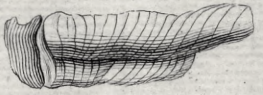

Fig. 5.

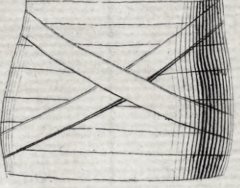

Fig. 4.

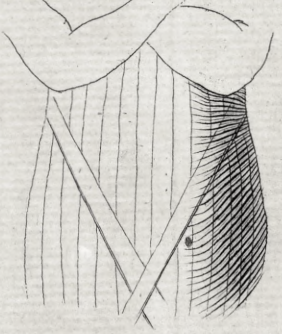

Fig. 8.

Fig. 7.

Tæer vare endnu heele og med deres Nægle forskuede: Hænderne vare med Mumie-Materie saa stærk igiennemtrukne, at de ikke taalede den nøieste Opvikling uden at brydes fra hinanden: De lode sig blotte indtil Næglene, som Mumie-materien havde farvet rødguule. Men Foden, hvor ikkun liden Mumie-Materie var trænget ind igiennem Omsvøbene, tillod en nøiere Betragtning. Under Fodbladet saaes endnu de fortørrede Kjødfibrer; Tæerne laae i deres beegagtige Mumie-Biflinger aldeles heele, uden at være overløbne eller farvede med Mumie-Materien, saa at Hudens Furer vare meget tydelige. Næglene vare ikke længer end Tæerne, men vel dannede og rødguule farvede ligesom de paa Hænderne.

Nogle af Beenene, saasom Hierneskallen, vare igiennemtrukne med den brune Mumie-Materie, udi andre var denne mindre kiendelig. Det Svampdannede udi Arm- og Beenpiberne var tom, og det haarde Been noget guulagtig.

Saavidt gik denne Gang Jagttagelserne paa den aabnede og adskilte Mumie.

